

Delårsrapport för FöreningsSparbanken

Januari – september 2002

Den 25 oktober 2002

Rörelseresultatet uppgick till 5 000 mkr

Januari – september 2002 i sammandrag:

- Rörelseresultatet uppgick till 5 000 mkr (6 362)
- Rörelseresultatet påverkades av nedskrivningar om sammantaget 551 mkr
- Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 10,9 procent (15,5)
- Resultat per aktie uppgick till 5,69 kronor (7,71)
- Räntenettot ökade till 11 663 mkr (11 201)
- Provisionsnettot uppgick till 4 325 mkr (4 586)
- Nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick till 253 mkr (962)
- Kostnaderna minskade och uppgick till 10 241 mkr (10 326)
- Kreditförlusterna uppgick till 1 243 mkr (878)
- Fortsatt god utveckling av hypoteksutlåningen i Sverige
- Marknadsandelen för hushållsinlåning nysparande i Sverige för första halvåret ökade till 23 procent (12)
- Marknadsandelen för nysparande¹⁾ netto i Sverige ökade till 17 procent (15)
- Förvärv av HSB Bank förstärker bankens position i Stockholmsområdet

Resultatutveckling i koncernen

Rörelseresultatet i koncernen för perioden januari – september 2002 uppgick till 5 000 mkr (6 362). Räntenettot och övriga intäkter ökade med 462 mkr respektive 78 mkr medan provisionsnettot minskade med 261 mkr och nettoresultatet från finansiella transaktioner minskade med 709 mkr. Koncernens kostnader minskade något, trots att pågående personalminskningsprogram belastat kostnaderna med 200 mkr. Kreditförlusterna ökade jämfört med motsvarande period 2001 men har under de fyra senaste kvartalen legat på en i stort sett oförändrad nivå. Vidare påverkades periodens resultat kraftigt av nedskrivningar av aktieinnehav i OM och Marakanda med 264 mkr respektive 108 mkr. Norska SpareBank 1 Gruppens nedskrivning av goodwill belastade FöreningsSparbankens resultat med 179 mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 10,9 procent (15,5) medan resultatet per aktie uppgick till 5,69 kronor (7,71).

Bortsett från effekten av ovan nämnda och redan tidigare kommunicerade nedskrivningar, var resultatutvecklingen mellan årets andra och tredje kvartal god. Intäkterna ökade med 158 mkr och kostnaderna minskade med drygt 100 mkr, vilket medförde en ökning av resultatet före kreditförluster i det tredje kvartalet med drygt 250 mkr till 2 407 mkr jämfört med 2 155 mkr andra kvartalet. Därtill minskade kreditförlusterna mellan kvartalen med 58 mkr från 433 mkr till 375 mkr.

Intäkter

Koncernens totala intäkter för årets nio första månader minskade med 2 procent jämfört med samma period föregående år och uppgick till 17 211 mkr (17 641). Räntenettot ökade något på grund av högre in-

¹⁾ Nyförsäljningen av sparprodukterna inlåning från hushållskunder, fonder och fondförsäkringar från samtliga kundkategorier samt privat- och aktieindexobligationer.

och utlåningsvolymerna medan nettoresultat av finansiella transaktioner minskade kraftigt och provisionsnettot minskade något.

Intäkterna under det tredje kvartalet uppgick till 5 749 mkr jämfört med 5 591 mkr för andra kvartalet 2002. Nettoresultatet från finansiella transaktioner ökade kraftigt medan provisionsnettot och övriga intäkter minskade.

Räntenettot

Koncernens räntenetto för januari – september uppgick till 11 663 mkr (11 201). Den fortsatta starka volymtillväxten för hypoteksutlåningen i Spintab påverkade räntenettot positivt med knappt 200 mkr. Inlåningsökningen i Svensk kontorsrörelse medförde likaså en räntenettoökning på drygt 200 mkr medan lägre inlåningsmarginaler påverkade räntenettot negativt med drygt 350 mkr. Räntenettot i FI-Holding och Hansabank ökade med 400 mkr främst genom volymtillväxt.

Räntenettot för det tredje kvartalet ökade till följd av högre volymer till 3 930 mkr jämfört med 3 908 mkr andra kvartalet 2002.

Erhållna utdelningar

För årets första nio månader uppgick erhållna utdelningar till 87 mkr (144). Förändringen förklaras av minskad utdelning från aktierna i handelslagret och OM.

Provisionsnettot

Provisionsnettot för årets tre första kvartal uppgick till 4 325 mkr (4 586). Nettot av betalningsförmedlingsprovisioner hade en fortsatt stark utveckling och ökade med 95 mkr. Till följd av lägre omsättning på börserna och lägre aktiekurser minskade courtaget med 117 mkr och kapitalförvaltningsprovisionerna med 263 mkr.

Provisionsnettot för det tredje kvartalet uppgick till 1 369 mkr jämfört med 1 479 mkr andra kvartalet 2002. Minskningen förklaras främst av lägre kapitalförvaltningsprovisioner till följd av fallande börser.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick under januari – september till 253 mkr (962). Resultatet från handeln med aktier minskade med 46 mkr och resultatet från handeln med räntebärande värdepapper och andra finansiella instrument minskade med 235 mkr. Intäkterna från valutaverksamheten minskade med 428 mkr.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner förbättrades med 356 mkr till 183 mkr under årets tredje kvartal. Ökningen förklaras av högre intäkter från aktie-, ränte- och valutahandeln.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter uppgick under årets första nio månader till 883 mkr (748). I intäkterna ingår en realisationsvinst om 95 mkr från försäljning av kontorsrörelsen i Gällivare till Sparbanken Nord i första kvartalet 2002.

Kostnader

Koncernens kostnader minskade och uppgick till 10 241 mkr (10 326). Kostnaderna i den svenska verksamheten minskade med 4 procent eller med 388 mkr från 8 941 mkr till 8 553 mkr. Kostnadsökningen i övriga delar av koncernen förklaras primärt av förvärvet av litauiska LTB, numera Hansa LTB, som skedde i juni 2001.

Personalkostnaderna påverkades av personalminskningsprogram

Personalkostnaderna uppgick till 5 219 mkr (4 869). Ökningen förklaras av avtalsenliga löneökningar, Hansabanks förvärv av LTB med cirka 3 000 anställda och av kostnaden för pågående personalminskningsprogram om 200 mkr.

Utveckling av antalet anställda i koncernen uttryckt i heltidstjänster

	2002	2001	2001
	30 sep	31 dec	30 sep
Totalt antal anställda	15 461	16 068	16 523
Varav Hansabank	5 843	6 387	6 751

IT-kostnader

I IT-kostnader ingår samtliga utvecklings- och produktionskostnader samt servicekostnader för och avskrivningar på datautrustning. IT-kostnaderna för årets första nio månader uppgick, efter avdrag för intäkter från delägda banker och fristående sparbanker, till 1 668 mkr (1 696). Motsvarande kostnad i den svenska verksamheten var 1 448 mkr (1 557).

Övriga kostnader

Övriga kostnader, dvs. övriga allmänna administrationskostnader samt avskrivningar av materiella anläggningstillgångar och goodwill, uppgick under perioden till 5 022 mkr (5 457). Såväl data- som konsult- och marknadsföringskostnader minskade.

Kreditförluster och osäkra fordringar

Kreditförlustnivån för januari – september 2002 uppgick till 0,24 procent (0,18). Kreditförlusterna uppgick till 1 243 mkr (878) varav FI-Holding och Hansabank svarade för 72 mkr (77). Av kreditförlusterna avsåg 786 mkr (380) gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar. Koncernens osäkra fordringar brutto uppgick till 3 977 mkr jämfört med 4 253 mkr den 31 december 2001. Osäkra fordringar netto, dvs. efter avdrag för reserv för kreditförluster, uppgick till - 1 029 mkr. Specifikation av kreditförluster och lånefordringar lämnas i not 3 och 4.

Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar

FöreningsSparbanken skrev under det tredje kvartalet ned det bokförda värdet på innehavet av aktier i OM från 506 mkr till 242 mkr. Således uppgår nedskrivningen av finansiella anläggningstillgångar till 264 mkr. Nedskrivningen grundas på bedömningen att aktiemarknaden kommer att vara fortsatt svag under en längre period. Om förutsättningarna för OM:s verksamhet förbättras och förbättringen antas vara bestående kommer värdet i framtiden att skrivas upp till högst det ursprungliga anskaffningsvärdet, 506 mkr.

Andel i intresseföretags resultat

Andel i intresseföretags resultat för januari - september 2002 uppgick till - 463 mkr (- 75). Resultatandelen från SpareBank 1 Gruppen uppgick till - 413 mkr (- 130). Resultatandelen påverkades av nedskrivning av goodwill i SpareBank 1 Gruppen med 179 mkr samt rörelseförluster, främst orsakade av utvecklingen på aktiemarknaden i Norge. I tredje kvartalet skrev moderbolaget FöreningsSparbanken AB ned aktieinnehavet i SpareBank 1 Gruppen A/S med 495 mkr till koncernens bokförda värde. FöreningsSparbankens aktieinnehav i Marakanda skrevs under kvartalet ned från 108 mkr till 1 krona. Resultatandelen från Marakanda uppgick under året inklusive nedskrivning till - 197 mkr (- 98).

Skattebelastningen 30 procent

Koncernens resultat före skatt uppgick till 4 949 mkr (6 329) och skattekostnaden till 1 474 mkr

(1 718) motsvarande en skattebelastning om 30 procent (27). Den ökade skattebelastningen förklaras främst av aktienedskrivningar som inte är skattemässigt avdragsgilla förrän de realiserats.

Ränterisk

En höjning av marknadsräntorna med en procentenhet skulle den 30 september 2002 ha medfört en minskning av värdet av koncernens räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat, med 694 mkr (527). Värdeminskningen för positioner i svenska kronor skulle ha uppgått till 531 mkr (349) och i utländsk valuta till 163 mkr (178). Vid en räntehöjning med en procentenhet skulle koncernens nettoresultat av finansiella transaktioner den 30 september 2002 ha minskat med 207 mkr (158).

I koncernen finns även positioner i realränteinstrument, denominerade i svenska kronor, som vid en höjning av realräntan med en procentenhet den 30 september 2002 skulle minska i värde med 33 mkr (3), vilket skulle påverka redovisat nettoresultat av finansiella transaktioner.

Jämförelsetalen avser 30 juni 2002.

Kapitaltäckning

Kapitaltäckningsgraden, som beräknas för den finansiella företagsgruppen, uppgick den 30 september 2002 till 10,9 procent (11,3), varav primärkapitalrelationen var 7,1 procent (7,1). Marknadsriskernas andel av den totala kapitaltäckningsgraden var 0,6 procentenheter (0,7).

Riskvägt belopp för kreditrisker ökade under perioden till 531 mdkr (515). Ökningen kan främst hänföras till ökad kreditgivning i Spintab och Hansabank.

Riskvägt belopp för marknadsrisker minskade under perioden med 5 mdkr till cirka 28 mdkr. Minskningen berodde i huvudsak på ändrad löptidsstruktur och minskat innehav av räntebärande värdepapper i FI-Holding samt minskade marknadsvärden på valutarelaterade derivat i Swedbank Markets till följd av förstärkningen av den svenska kronan.

Jämförelsetalen avser 31 december 2001.

Specifikation av kapitaltäckning

mkr	2002 30 sep	2001 31 dec	2001 30 sep
Primärkapital	39 423	38 938	37 405
Supplementärkapital	26 141	26 813	25 864
Avgår aktier mm	- 5 655	- 5 300	- 5 453
Utvidgad del av kapitalbas	1 156	1 292	244
Kapitalbas	61 065	61 743	58 060
Riskvägt belopp för kreditrisker	530 980	514 743	523 269
Riskvägt belopp för marknadsrisker	28 181	33 054	29 924
Summa riskvägt belopp	559 161	547 797	553 193
Kapitaltäckningsgrad, %	10,9	11,3	10,5
Primärkapitalrelation, %	7,1	7,1	6,8

I den finansiella företagsgruppen FöreningsSparbanken ingick den 30 september 2002 FöreningsSparbanken koncernen, Eskilstuna Rekarne Sparbank AB, Färs och Frosta Sparbank AB, FöreningsSparbanken Sjuhärad AB, FöreningsSparbanken Söderhamn AB, Bergslagens Sparbank AB,

Vimmerby Sparbank AB, Aktia Sparbank Abp i Finland samt SpareBank 1 Gruppen A/S och First Securities A/S i Norge. Försäkringsbolag i koncernen ingår ej.

Försäljning och marknadsandelar

För 2002 har FöreningsSparbanken som mål att på den svenska marknaden uppnå en marknadsandel om 20 procent för nyförsäljningen av sparprodukterna inlåning från hushållskunder, fonder och fondförsäkringar från samtliga kundkategorier samt privat- och aktieindexobligationer.

Under de första nio månaderna ökade marknadsandelen till 17 procent jämfört med 15 procent motsvarande period förra året. För hushållsinlåningen, ett område där FöreningsSparbanken på ett antal punkter väsentligt förbättrat kunderbjudandet, uppgick marknadsandelen för nysparandet till 23 procent för det första halvåret jämfört med 12 procent första halvåret 2001. Marknadsandelen för fonder och fondförsäkringar uppgick till 14 procent och privat- och aktieindexobligationer till 2 procent.

Ackumulerat under niomånadersperioden är nyförsäljningen 26,5 mdkr inom sparaområdet, vilket är en ökning med 10,1 mdkr från föregående år.

Affärsvolymernas utveckling

Sparande

Kundernas totala sparande i FöreningsSparbanken uppgick den 30 september 2002 till 471 mdkr (526). Kundernas inlåning ökade till 249 mdkr (229) eller med 9 procent. Inlåningen i svenska kronor ökade med 11 procent till 200 mdkr (180), medan inlåningen i utländsk valuta var oförändrad och uppgick till 49 mdkr (49).

Sparande och placeringar, Koncernen

mdkr	2002 30 sep	2001 31 dec	2001 30 sep
Inlåning från allmänheten			
Hushåll, SEK	126,0	118,4	119,4
Övriga, SEK	73,9	61,7	63,3
Hushåll, utländsk valuta	14,0	14,0	13,3
Varav Hansabank	13,9	13,9	13,3
Övriga, utländsk valuta	34,7	35,3	37,1
Varav Hansabank	17,0	16,9	16,2
Summa	248,6	229,4	233,1
Diskretionär förvaltning	17,0	21,1	21,1
Fondförmögenhet	195,3	266,0	238,1
Privatobligationer, räntebärande	2,5	2,4	3,2
Privatobligationer, aktieindex	5,1	4,6	5,4
Fondförsäkring	31,9	43,3	38,3
Avgår fondförsäkring i Robur fonder	- 29,6	- 41,2	- 36,3
Totalt	470,8	525,6	502,9

Utlåning

Koncernens utlåning uppgick vid utgången av september 2002 till 658 mdkr (640), en ökning med 18 mdkr, varav cirka 16 mdkr avser den svenska verksamheten. Utlåningen i Hansabank och FI-Holding uppgick till 99 mdkr (97).

Utlåningen till privatpersoner uppgick till 296 mdkr (281), en ökning med 15 mdkr eller 5 procent sedan årets början. Ökningen kan i huvudsak hänföras till hypoteksutlåning i Spintab förmedlad genom kontorsnätet i Sverige.

Koncernens exponering mot företag i IT- och telekombranschen uppgick den 30 september 2002 till 7,4 mdkr (9,3). Merparten av exponeringen avser engagemang med större, välkända, nordiska företag inom telekomsektorn.

Utlåning, koncernen

mdkr	2002 30 sep	2001 31 dec	2001 30 sep
Privatpersoner	296,3	281,2	277,5
Varav Spintab	242,1	228,2	223,9
Fastighetsförvaltning	136,9	135,5	136,7
Handel, hotell, restaurang	25,7	24,9	24,9
Byggnadsverksamhet	10,5	11,0	10,6
Tillverkningsindustri	50,7	51,4	51,1
Transport	14,4	14,2	15,5
Skogs- och lantbruk	30,4	28,1	27,2
Övrig serviceverksamhet	14,0	16,7	14,6
Övrig företagsutlåning inkl kreditinstitut	54,2	54,3	55,4
Kommuner *)	12,8	13,0	13,3
Övrigt	12,5	9,7	10,0
Summa	658,4	640,0	636,8
Återköpsavtal (repor)	45,6	43,5	52,3
Totalt	704,0	683,5	689,1
Varav Hansabank	27,7	23,9	22,2
Varav FI-Holding	71,4	72,6	75,4

*) Kommunala bolag ingår ej.

Betalningar

Kortutvecklingen

Antalet bankkort på den svenska marknaden utgivna av FöreningsSparbanken uppgick vid utgången av september 2002 till cirka 2,7 miljoner, en ökning med drygt 140 000 kort eller 5 procent sedan årsskiftet. Trenden med en ökad kortanvändning fortsätter. Jämfört med de första nio månaderna föregående år ökade FöreningsSparbankens kunders kortköp i antal med 21 procent och antalet av banken inlösta korttransaktioner med 28 procent.

Giro

Kunderna fortsätter att övergå från att använda pappersbaserad girobetalning till att använda elektroniskt internetbaserat giro, genom Banken via Internet. Antalet privatkunder med giroanslutning har ökat till 2,7 miljoner (2,6). Av dessa hade 890 000 (760 000) internetbaserade giroanslutningar. Andelen internetbaserade girotransaktioner uppgick till 38 procent.

e-faktura

Kunderna tar emot e-fakturor direkt i Banken via Internet och kan på ett säkert och bekvämt sätt godkänna betalning. 108 företag erbjuder e-fakturatjänsten. Avtal finns med ytterligare 11 företag som kommer att erbjuda sina kunder e-faktura. Antalet skickade e-fakturor ökar stadigt. Under perioden skickades 353 000 e-fakturor, jämfört med 152 000 under motsvarande period 2001.

Banktjänster via Internet

Koncernens banktjänster via internet

	2002	2001	2001
	30 sep	31 dec	30 sep
Antal kunder i Sverige	1 281 000	1 091 000	1 047 000
Varav privatkunder	1 133 000	957 000	886 000
Varav företagskunder	101 000	88 000	81 000
Varav telefonbanken via Internet	47 000	46 000	80 000
Antal kunder i Baltikum	647 000	430 000	383 000
Antal kunder totalt	1 928 000	1 521 000	1 430 000

Flera transaktioner i Banken via Internet

Antalet internetbetalningar ökade till 44 miljoner jämfört med 36 miljoner under januari – september 2001. Antalet köp och försäljningar av fondandelar via internet motsvarade 29 procent (20) av det totala antalet köp och försäljningar av fondandelar inom koncernen.

Övrigt

Förvärv av HSB Bank förstärker FöreningsSparbankens position i Stockholmsområdet

Under förutsättning av godkännande från berörda myndigheter förvärvar FöreningsSparbanken återstående aktier i HSB Bank av HSB Sverige. Före förvärvet ägde FöreningsSparbanken 9,1 procent av aktierna i HSB Bank. HSB Bank har cirka 200 000 privatkunder huvudsakligen bospar- och bolånekunder. Vidare är ett stort antal bostadsrättsföreningar kunder i HSB Bank. År 2001 hade HSB Bank en balansomslutning på 10 mdkr samt ett eget kapital på 505 mkr. Resultatet i HSB Bank år 2001 uppgick till 48 mkr. Tills vidare sker ingen förändring i HSB Banks produktutbud. HSB Banks personal kommer att erbjudas anställning i FöreningsSparbanken.

Carl Eric Stålberg föreslagen som ny arbetande styrelseordförande

Vid ordinarie bolagsstämman i FöreningsSparbanken den 10 april 2003 kommer Göran Collert att lämna sitt uppdrag som styrelseordförande i FöreningsSparbanken. Samtidigt föreslås han av nomineringskommittén att utses till hedersordförande och kommer att verka som rådgivare åt den nye ordföranden. Nomineringskommittén föreslår enhälligt Carl Eric Stålberg, förste vice ordförande i bankens styrelse, som ny arbetande styrelseordförande. Stålbergs nominering stöds av samtliga större aktieägare. Carl Eric Stålberg arbetade inom sparbanksrörelsen åren 1975 - 1996 i olika ledande befattningar, senast som finansdirektör i Sparbanken Sverige och ansvarade för dess framgångsrika börsintroduktion. Därefter

har han varit koncernchef för JM AB, en befattning han kommer att lämna i november 2002. Carl Eric Stålberg kommer från och med årsskiftet fram till bolagsstämman att verka som arbetande vice ordförande i FöreningsSparbanken.

FöreningsSparbanken Privat

Lanseringen av FöreningsSparbanken Privat, som riktar sig till kunder med behov av kvalificerad rådgivning, fortsätter att utvecklas väl. Under året har 30 rådgivningskontor öppnats och cirka 6 000 kunder har anslutit sig.

Anpassning av redovisningen

Delårsrapporten är upprättad enligt Redovisningsrådets rekommendation RR20 samt följer samma redovisningsprinciper som den senaste årsredovisningen. Rekommendationer som trätt i kraft 1 januari 2002 har beaktats men inte medfört någon väsentlig påverkan. Redovisningen har anpassats till Finansinspektionens förändrade värderings- och upplysningsregler avseende lånefordringar. De förändrade reglerna, vilka gäller fr o m 2002, har inte medfört någon väsentlig förändring av låneportföljens värdering. De nya upplysningskraven framgår av not 3 och 4. Jämförelsetalen har omräknats.

Nyckeltal för koncernen

	2002	2001	2001
	Jan-sep	Jan-sep	Helår
Räntabilitet på eget kapital, %	10,9	15,5	14,7
Avkastning på totalt kapital, %	0,67	0,87	0,82
Resultat per aktie, kronor*	5,69	7,71	9,86
Resultat per aktie efter utspädning**	5,69	7,70	9,85
Eget kapital per aktie, kronor*	71,01	69,17	71,02
Eget kapital per aktie, efter utspädning **	70,98	69,08	70,92
K/I-tal före kreditförluster	0,62	0,59	0,60
K/I-tal efter kreditförluster	0,69	0,64	0,66
Kapitaltäckningsgrad, %	10,9	10,5	11,3
Primärkapitalrelation, %	7,1	6,8	7,1
Kreditförlustnivå netto, %	0,24	0,18	0,21
Andel osäkra fordringar, %	0,3	0,3	0,3
Total reserveringsgrad, % ***	126	103	103
Antal aktier periodens början	527 808 843	527 808 843	527 808 843
Antal aktier periodens utgång	527 808 843	527 808 843	527 808 843
Genomsnittligt antal aktier perioden	527 808 843	527 808 843	527 808 843
* Antal aktier vid beräkning	527 808 843	527 808 843	527 808 843
** Antal aktier efter utspädning	528 061 272	528 478 806	528 504 316
*** Se not 4			

Operativ resultaträkning, koncernen *

	2002	2001	%	2002	2001	%	2001
	Jan-sep	Jan-sep		Kv 3	Kv 3		Helår
mkr							
Ränteintäkter	39 903	42 963	-7	13 312	14 434	-8	55 535
Räntekostnader	- 28 240	- 31 762	-11	- 9 382	- 10 753	-13	- 40 519
Räntenetto	11 663	11 201	4	3 930	3 681	7	15 016
Erhållna utdelningar	87	144	-40	0	11		148
Provisionsintäkter	5 658	5 789	-2	1 813	1 926	-6	7 742
Provisionskostnader	- 1 333	- 1 203	11	- 444	- 408	9	- 1 670
Provisionsnetto	4 325	4 586	-6	1 369	1 518	-10	6 072
Nettoresultat av finansiella transaktioner	253	962	-74	183	341	-46	1 110
Övriga rörelseintäkter	883	748	18	267	204	31	1 063
Summa intäkter	17 211	17 641	-2	5 749	5 755	-0	23 409
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 5 219	- 4 869	7	- 1 704	- 1 661	3	- 6 614
- Övrigt	- 3 933	- 4 422	-11	- 1 288	- 1 415	-9	- 5 873
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 574	- 525	9	- 191	- 188	2	- 714
Avskrivning av goodwill	- 515	- 510	1	- 159	- 179	-11	- 693
Summa kostnader	- 10 241	- 10 326	-1	- 3 342	- 3 443	-3	- 13 894
Resultat före kreditförluster	6 970	7 315	-5	2 407	2 312	4	9 515
Kreditförluster netto inklusive värdeförändring övertagen egendom	- 1 243	- 878	42	- 375	- 233	61	- 1 337
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	- 264			- 264			- 10
Andel i intresseföretags resultat	- 463	- 75		- 380	- 77		- 129
Rörelseresultat	5 000	6 362	-21	1 388	2 002	-31	8 039
Avräkning pensioner	- 51	- 33	55	- 13	23		- 87
Skatt	- 1 474	- 1 718	-14	- 477	- 552	-14	- 2 123
Minoritetsintresse	- 469	- 543	-14	- 184	- 209	-12	- 625
Periodens resultat	3 006	4 068	-26	714	1 264	-44	5 204

* Den operativa resultaträkningen omfattar samma juridiska personer och följer samma redovisningsprinciper som den legala resultaträkningen, förutom att försäkringsrörelsen (som till större delen består av pensions- och kapitalförsäkringsverksamhet i Robur Försäkring) ingår med respektive poster integrerade rad-för-rad i den övriga verksamhetens intäkter och kostnader. I den legala resultaträkningen ingår försäkringsrörelsens resultat på en egen rad. På rörelseresultatnivå visar de två resultaträkningarna samma resultat. Beskrivningar i löpande text samt rörelsegrensredovisningen bygger på den operativa resultaträkningen om inget annat anges. Noterna refererar till den legala resultaträkningen på sidan 20.

Resultatutveckling i koncernen per kvartal

mkr	2002 Kv 3	2002 Kv 2	2002 Kv 1	2001 Kv 4	2001 Kv 3	2001 Kv 2	2001 Kv 1	2000 Kv 4	2000 Kv 3
Räntenetto*	3 930	3 908	3 825	3 815	3 681	3 724	3 796	3 460	3 496
Provisioner, netto	1 369	1 479	1 477	1 486	1 518	1 549	1 519	1 773	1 670
Nettoresultat av finansiella transaktioner	183	- 173	243	148	341	397	224	395	451
Övriga intäkter	267	377	326	319	215	361	316	229	367
Summa intäkter	5 749	5 591	5 871	5 768	5 755	6 031	5 855	5 857	5 984
Personalkostnader	- 1 706	- 1 686	- 1 628	- 1 687	- 1 534	- 1 513	- 1 484	- 1 517	- 1 410
Resultatandelsstiftelse	2	- 77	- 124	- 58	- 127	- 98	- 113	- 684	- 14
Återförda överskottmedel från Alecta								26	
Övriga kostnader	- 1 638	- 1 673	- 1 711	- 1 823	- 1 782	- 1 794	- 1 881	- 2 092	- 1 682
Summa kostnader	- 3 342	- 3 436	- 3 463	- 3 568	- 3 443	- 3 405	- 3 478	- 4 267	- 3 106
Resultat före kreditförluster	2 407	2 155	2 408	2 200	2 312	2 626	2 377	1 590	2 878
Kreditförluster inklusive värde- förändring på övertagen egendom	- 375	- 433	- 435	- 459	- 233	- 295	- 350	- 235	- 240
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	- 264			- 10					
Andel i intresseföretags resultat	- 380	- 62	- 21	- 54	- 77	22	- 20	7	36
Rörelseresultat	1 388	1 660	1 952	1 677	2 002	2 353	2 007	1 362	2 674
* Varav avgift för insättningsgaranti	- 22	- 21	- 23	- 22	- 23	- 18	- 28	- 138	- 137

Rörelsegrensredovisning

mkr	Svensk kontorsrörelse		Swedbank Markets		Kapital- förvaltning och försäkring		Internationell bankrörelse		Finans- förvaltning		Övrigt		Elimineringar	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Januari - september														
Räntenetto	8 426	8 337	522	630	61	59	2 277	1 855	478	313	-115	-9	14	16
Provisionsnetto	2 249	2 468	439	445	916	1 085	610	499	-19	-20	152	180	-22	-71
Nettoresultat av finansiella transaktioner	87	126	80	555	1	-9	134	249	-26	102	-25	-22	2	-39
Övriga intäkter	591	400	37	31	22	19	175	173	25	44	2 006	1 960	-1 886	-1 735
Summa intäkter	11 353	11 331	1 078	1 661	1 000	1 154	3 196	2 776	458	439	2 018	2 109	-1 892	-1 829
Personalkostnader	-2 888	-2 834	-432	-421	-215	-207	-748	-568	-9	-10	-970	-876	43	47
Datakostnader	-968	-1 011	-174	-200	-41	-69	-109	-73	-5	-1	-517	-727	898	978
Övriga kostnader	-2 520	-2 449	-272	-292	-362	-393	-849	-750	-14	-19	-1 040	-1 255	951	804
Summa kostnader	-6 376	-6 294	-878	-913	-618	-669	-1 706	-1 391	-28	-30	-2 527	-2 858	1 892	1 829
Resultat före kreditförluster	4 977	5 037	200	748	382	485	1 490	1 385	430	409	-509	-749		
Kreditförluster	-907	-758	-62				-72	-77			-202	-43		
Andel i intresseföretags resultat	-127	-12	-13				-338	-82			15	19		
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar									-264					
Rörelseresultat	3 943	4 267	125	748	382	485	1 080	1 226	166	409	-696	-773		
Allokerat eget kapital	19 076	17 229	3 540	3 682	1 971	2 182	8 523	7 320	1 307	1 313	163	325		
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	19,6	23,7	3,4	19,5	18,6	21,3	5,2	10,5	4,7	30,0				
Antalet anställda	7 150	7 197	580	595	279	287	6 006	6 251	18	14	1 428	1 471		
K/I-tal	0,56	0,56	0,81	0,55	0,62	0,58	0,53	0,50	0,06	0,07	1,25	1,36		

Rörelsegrenarnas redovisningsprinciper

Marknadsbaserade ersättningar tillämpas mellan rörelsegrenarna. Alla kostnader inom IT, Support och Koncernstaber förs via självkostnadsbaserade internpriser till rörelsegrenarna. Koncernledningskostnader utfördelas ej.

Koncernens eget kapital (årets ingående eget kapital exklusive utdelning) allokeras till respektive rörelsegren vid årets början. Allokeringen är baserad på kapitaltäckningsreglerna och utifrån bedömt kapitalbehov under året. Allokerat eget kapital ränteberäknas efter genomsnittlig svensk dagslåneränta.

Koncerngoodwill med åtföljande resultat effekter, finansieringskostnad och avskrivning, allokeras till den rörelsegren den avser.

Räntabilitet beräknas på allokerat eget kapital för rörelsegrenarna. Räntabilitet för rörelsegrenarna beräknas på rörelseresultatet med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel.

Svensk kontorsrörelse

I Svensk kontorsrörelse ingår affärsområde Retail, d v s kundansvaret för privatpersoner, mindre och medelstora företag, organisationer, kommuner och landsting i Sverige samt bankens egna distributionskanaler i form av kontor, automater, telefon och internet i Sverige, affärsområde Låna, affärsområde Betala, Bankinlåning, affärsområde e-business (satsningen på Firstviewbank i Danmark ingår i Övrigt 2001), delägda svenska banker samt privatbanksverksamheten i Luxemburg.

Kontorsnätet i Sverige är organiserat i 93 lokala banker i 7 regioner över hela landet. FöreningsSparbanken har med sina 537 kontor det största kontorsnätet bland de svenska bankerna. Genom samarbetet med de delägda bankerna och fristående sparbankerna tillkommer ytterligare 320 kontor. Kontorsnätet kompletteras med 328 Bank i Butik samt avtalet med Posten, vilket ger kunderna möjlighet att utföra vissa kassaärenden på cirka 1 200 kontor samt genom cirka 2 700 lantbrevbärlinjer.

Till Banken via Telefon är 2 miljoner kunder anslutna. Antalet kunder anslutna till Banken via Internet har sedan årsskiftet ökat med 190 000 till 1,3 miljoner kunder. Av dessa var 1,1 miljoner privatkunder vilket motsvarar 26 procent av privatkunderna i FöreningsSparbanken. Av företagskunderna i den svenska verksamheten är 42 procent anslutna till Banken via Internet.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 Kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	8 426	8 337	2 857	2 849	2 720	2 786	2 782	2 743
Provisionsnetto	2 249	2 468	698	779	772	828	813	838
Nettoresultat av finansiella transaktioner	87	126	40	26	21	21	44	39
Övriga intäkter	591	400	171	190	230	177	129	159
Intäkter	11 353	11 331	3 766	3 844	3 743	3 812	3 768	3 779
Personalkostnader	-2 888	-2 834	-961	-982	-945	-900	-934	-931
Datakostnader	-968	-1 011	-311	-325	-332	-347	-316	-344
Övriga kostnader	-2 224	-2 160	-707	-802	-715	-880	-698	-744
Avskrivningar	-296	-289	-98	-99	-99	-95	-98	-96
Kostnader	-6 376	-6 294	-2 077	-2 208	-2 091	-2 222	-2 046	-2 115
Resultat före kreditförluster	4 977	5 037	1 689	1 636	1 652	1 590	1 722	1 664
Kreditförluster	-907	-758	-250	-300	-357	-292	-225	-274
Andel av intresseföretags resultat	-127	-12	-103	-18	-6	-19	4	-7
Rörelseresultat	3 943	4 267	1 336	1 318	1 289	1 279	1 501	1 383
Skatt	-1 134	-1 195	-404	-369	-361	-358	-420	-387
Minoritetsandel	-4	-4	-1	-2	-1	-1	-1	-1
Resultat efter skatt	2 805	3 068	931	947	927	920	1 080	995
Allokerat eget kapital	19 076	17 229	19 076	19 076	19 076	17 229	17 229	17 229
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	19,6	23,7	19,5	19,9	19,4	21,4	25,1	23,1
Heltidstjänster	7 150	7 191	7 150	7 142	7 117	7 169	7 191	7 282
Riskvägd volym mdr	329	314	329	327	321	317	314	310
Affärsvolymer, Mdr								
Utlåning	516	494	516	511	504	499	494	488
Inlåning	216	201	216	213	206	196	201	199
Fond & Försäkring	135	163	135	156	180	180	163	190
Övrig placeringsvolym	6	7	6	5	5	5	7	7

Rörelseresultatet i Svensk kontorsrörelse var fortsatt stabilt och uppgick för årets tredje kvartal till 1 336 mkr, en ökning med 18 mkr från andra kvartalet. In- och utlåningsvolymerna fortsatte att utvecklas väl liksom kort- och betalningsverksamheten. Intäkterna från fond- och försäkringssparandet sjönk även detta kvartal till följd av börsutvecklingen. Kostnaderna och kreditförlusterna minskade. Andel av intresseföretags resultat påverkades negativt med 108 mkr av nedskrivningen av aktierna i Marakanda. Räntabiliteten minskade något och uppgick till 19,5 procent tredje kvartalet.

Swedbank Markets

Swedbank Markets ansvarar för bankens Investment- och Merchant Banking verksamhet. Swedbank Markets har även kundansvaret för stora företag och finansiella institutioner. Rörelsegrenen inkluderar, förutom verksamheten i Sverige och First Securities i Norge, filialerna i Oslo, London och New York.

Affärsområdet erbjuder handel i värdepapper och derivatinstrument inom aktie-, ränte- och valutamarknaderna samt finansieringslösningar och kvalificerad analys och rådgivning. Inom analysfunktionen framställs kontinuerligt analyser av cirka 150 nordiska bolag. För privata placerare erbjuder Swedbank Markets aktiehandel och breddmarknadsprodukter, som exempelvis aktieindexobligationer, genom koncernens kontorsnät i Sverige, genom fristående sparbanker och delägda banker, samt i Banken via Internet och Banken via Telefon.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 kv 3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	522	630	165	223	134	227	173	215
Provisionsnetto	439	445	159	148	132	168	136	165
Nettoresultat av finansiella transaktioner	80	555	59	-169	190	73	108	272
Övriga intäkter	37	31	11	15	11	-3	4	-4
Intäkter	1 078	1 661	394	217	467	465	421	648
Personalkostnader	-432	-421	-141	-144	-147	-147	-137	-149
Datakostnader	-174	-200	-57	-63	-54	-57	-57	-73
Övriga kostnader	-256	-277	-78	-91	-87	-103	-85	-81
Avskrivningar	-16	-15	-5	-6	-5	-5	-5	-6
Kostnader	-878	-913	-281	-304	-293	-312	-284	-309
Resultat före kreditförluster	200	748	113	-87	174	153	137	339
Kreditförluster	-62		1	-63		-2		
Andel i intresseföretags resultat	-13		-1	-5	-7	-5		
Rörelseresultat	125	748	113	-155	167	146	137	339
Skatt	-35	-209	-32	44	-47	-41	-38	-95
Resultat efter skatt	90	539	81	-111	120	105	99	244
Allokerat eget kapital	3 540	3 682	3 540	3 540	3 540	3 682	3 682	3 682
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	3,4	19,5	9,2	neg	13,6	11,4	10,8	26,5
Heltidstjänster	580	595	580	581	583	589	595	592
Riskvägd volym mdr	74	85	74	72	74	76	85	87
Affärsvolym, Mdr								
Utlåning	39	40	39	36	40	40	40	41
Inlåning	2	2	2	2	2	2	2	2
Fond & Försäkring	0	1	0	1	1	1	1	1

Swedbank Markets redovisade ett rörelseresultat på 113 mkr för tredje kvartalet. Aktie- och corporate finance-verksamheten hade en fortsatt svag utveckling på grund av den negativa börsutvecklingen. Ränte- och valutaverksamheten utvecklades väl under tredje kvartalet.

Rörelseresultatet för årets första nio månader uppgick till 125 mkr, vilket var 623 mkr lägre än motsvarande period 2001. Räntabiliteten på allokerat eget kapital sjönk till 3,4 procent.

Swedbank Markets har initierat ett kostnadsbesparingsprogram med ambitionen att uppnå väsentliga kostnadssänkningar under 2003.

Kapitalförvaltning och försäkring

Kapitalförvaltning och försäkring omfattar Affärsområde Spara exklusive bankinlåningen som ingår i Svensk kontorsrörelse. Roburkoncernen ingår med verksamhet inom fondförvaltning, institutionell kapitalförvaltning, diskretionär kapitalförvaltning, försäkringar samt individuellt pensionssparande.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	61	59	19	20	22	21	19	19
Provisionsnetto	916	1 085	262	312	342	327	332	366
Nettoreultat av finansiella transaktioner	1	-9	2	0	-1	12	1	-13
Övriga intäkter	22	19	7	8	7	7	5	7
Intäkter	1 000	1 154	290	340	370	367	357	379
Personalkostnader	-215	-207	-67	-75	-73	-64	-73	-72
Datakostnader	-41	-69	-16	-12	-13	-19	-21	-18
Övriga kostnader	-177	-210	-59	-59	-59	-66	-59	-86
Avskrivningar	-185	-183	-61	-62	-62	-64	-59	-63
Kostnader	-618	-669	-203	-208	-207	-213	-212	-239
Resultat före kreditförluster	382	485	87	132	163	154	145	140
Rörelseresultat	382	485	87	132	163	154	145	140
Skatt	-107	-136	-24	-37	-46	-43	-41	-39
Resultat efter skatt	275	349	63	95	117	111	104	101
Allokerat eget kapital	1 971	2 182	1 971	1 971	1 971	2 182	2 182	2 182
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	18,6	21,3	12,8	19,3	23,7	20,3	19,1	18,5
Heltidstjänster	279	287	279	277	283	284	287	287
Affärsvolymer, mdr								
Fond & Försäkring	195	238	195	226	265	266	238	280
Övrig placeringsvolym	19	23	19	21	21	23	23	21

Rörelseresultatet för tredje kvartalet blev 87 mkr, vilket kan jämföras med 132 mkr andra kvartalet och 163 mkr första kvartalet. Resultatförsämringen för Kapitalförvaltning och försäkring beror huvudsakligen på den negativa børsutvecklingen, då intjäningen är starkt relaterad till det förvaltrade kapitalets storlek. Räntabiliteten på allokerat eget kapital sjönk till 12,8 procent.

Fondsparande volymer och flöden

Nettoinflödet i Roburs fonder under perioden januari – september var 8,2 mdkr jämfört med 8,5 mdkr motsvarande period föregående år. Av nettoinflödet härrörde 2,8 mdkr (2,6) från premiepensionssparande och 3,1 mdkr (4,0) från fondförsäkringssparande i Robur Försäkring.

Fondförmögenheten i Robur uppgick den 30 september 2002 till 195 mdkr (266). I den institutionella kapitalförvaltningen förvaltades 30 mdkr (36), varav i Roburs fonder 13 mdkr (15).

Roburs andel av nysparande netto på den svenska fondmarknaden uppgick till 16 procent (19) för årets första nio månader. Marknadsandelen av förvaltad kapital på fondmarknaden uppgick den 30 juni 2002 till 29 procent (30).

	2002	2001	2001
	30 sep	31 dec	30 sep
Fondförvaltning Robur			
Fondförmögenhet (mdkr)	195	266	238
<i>Varav:</i>			
<i>Svenska aktier, %</i>	24,4	29,4	26,8
<i>Utländska aktier, %</i>	36,5	43,6	42,9
<i>Räntebärande värdepapper, %</i>	39,1	27,0	30,3
Antal kunder (tusental)	2 737	2 719	2 698
 Fondförsäkringssparande Robur Försäkring			
Förvaltad kapital (mdkr)	30,0	41,7	36,7
<i>Varav i Robur fonder</i>	-29,6	- 41,2	-36,3
Antal försäkringar (tusental)	631	602	592
 Diskretionär förvaltning			
FöreningsSparbanken Kapitalförvaltning			
Förvaltad kapital (mdkr)	30	36	34
<i>Varav i Robur fonder</i>	13	15	13

Försäkringssparande

Försäljningen (inbetalda premier) av fondförsäkringssparande uppgick under de tre första kvartalen till 5,6 mdkr (7,0). Nettoinflödet uppgick under samma period till 3,0 mdkr (4,3). Det förvaltade kapitalet i Robur Försäkring uppgick den 30 september 2002 till 30,0 mdkr (41,7). Att det förvaltade kapitalet sjunker trots nettoinflöden förklaras av att värdet på investeringarna påverkas negativt av kraftigt sjunkande börskurser på världens aktiemarknader.

Marknadsandelen avseende nyteckning av fondförsäkring vid första halvårets utgång uppgick till 18,3 procent. Antalet försäkringsavtal i Robur Försäkring uppgick vid utgången av september till cirka 631 000 (602 000). Därtill kommer grupplivförsäkringar med cirka 1 miljon försäkrade.

Fondförvaltningens utveckling

Roburs förvaltning på den svenska marknaden utvecklades bra relativt index. De svenska fonderna överträffade efter årets första nio månader sitt jämförelseindex med 1 procentenhet. Även Allemansfonderna, som placerar i såväl Sverige som globalt, överträffade under perioden sina index. De högsta relativa avkastningstalen återfanns i fonder inom branscher som råvaror, fastighet och skog.

De fonder som placerar i både aktier och räntebärande instrument, Roburs Mixfonder, minskade under året i värde med drygt 20 procent. På grund av ränteinslaget i dessa fonder var nedgången begränsad. Roburs svenska räntefonder hade en avkastning, i årstakt, på mellan 3 och 6 procent, vilket är något under respektive jämförelseindex.

Internationell bankrörelse

I rörelsegrenen Internationell bankrörelse ingår verksamheterna i dotterbolagen Hansabank i Baltikum, FI-Holding i Danmark samt FöreningsSparbankens andelar i intresseföretagen SpareBank 1 Gruppen i Norge och Aktia i Finland.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	2 277	1 855	791	760	726	783	692	624
Provisionsnetto	610	499	216	206	188	197	206	157
Nettoresultat av finansiella transaktioner	134	249	58	14	62	18	133	106
Övriga intäkter	175	173	48	90	37	37	42	67
Intäkter	3 196	2 776	1 113	1 070	1 013	1 035	1 073	954
Personalkostnader	-748	-568	-240	-253	-255	-275	-231	-191
Datakostnader	-109	-73	-37	-38	-34	-41	-25	-26
Övriga kostnader	-394	-329	-123	-138	-133	-157	-136	-104
Avskrivningar	-455	-421	-140	-161	-154	-164	-160	-135
Kostnader	-1 706	-1 391	-540	-590	-576	-637	-552	-456
Resultat före kreditförluster	1 490	1 385	573	480	437	398	521	498
Kreditförluster	-72	-77	-30	-11	-31	-69	-26	2
Andel i intresseföretags resultat	-338	-82	-280	-45	-13	-30	-83	21
Rörelseresultat	1 080	1 226	263	424	393	299	412	521
Skatt	-279	-172	-130	-88	-61	-36	-58	-81
Minoritetsandel	-471	-477	-187	-147	-137	-130	-177	-176
Resultat efter skatt	330	577	-54	189	195	133	177	264
Allokerat eget kapital	8 523	7 320	8 523	8 523	8 523	7 320	7 320	7 320
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	5,2	10,5	neg	8,9	9,2	7,3	9,7	14,4
Heltidstjänster	6 006	6 251	6 006	6 248	6 322	6 541	6 251	6 107
Riskvägd volym mdr	148	139	148	148	146	141	139	134
Affärsvolymer, mdr								
Utlåning	99	97	99	96	94	96	97	91
Inlåning	31	30	31	31	31	31	30	29

Intäkterna ökade med 43 mkr eller 4 procent under tredje kvartalet jämfört med andra kvartalet. Av intäktsökningen svarade Hansabank för 50 mkr och FI-Holding för 31 mkr, medan utdelningsintäkter från bankens norska innehav på 33 mkr fanns med andra kvartalet.

Kostnaderna minskade med 50 mkr eller 8 procent under tredje kvartalet jämfört med andra kvartalet. Av kostnadsminskningen svarade Hansabank för 41 mkr och FI-Holding för 12 mkr.

Andel i intresseföretags resultat försämrades med 235 mkr och belastade resultatet med 280 mkr under tredje kvartalet, varav - 296 avser SpareBank 1 Gruppen. Ackumulerat i år uppgår resultatandelen i SpareBank 1 Gruppen till - 413 mkr, vilket är 283 mkr sämre än motsvarande period 2001.

Rörelseresultatet uppgick till 263 mkr för tredje kvartalet, en minskning med 161 mkr eller 38 procent från andra kvartalet. Räntabiliteten på allokerat eget kapital var negativ för tredje kvartalet. För Hansabank ökade dock räntabiliteten till 27,9 procent, och för FI-Holding ökade den till 10,5 procent.

Finansförvaltning

I rörelsegrenen ingår finansförvaltningen i Sverige (moderbanken FöreningsSparbanken AB samt dotterbolaget Spintab). Finansförvaltningen i Sverige ansvarar för den långfristiga upplåningen inklusive upplåningen för hypoteksverksamheten, bankens strategiska omsättnings- och anläggningsportfölj samt vissa andra aktieinnehav t ex innehaven i Erste Bank, OM Gruppen och HSB Bank.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	478	313	107	211	160	74	70	177
Provisionsnetto	-19	-20	-6	-8	-5	-5	-7	-7
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-26	102	16	-23	-19	30	85	-12
Övriga intäkter	25	44	0	29	-4	1	3	-5
Intäkter	458	439	117	209	132	100	151	153
Personalkostnader	-9	-10	-3	-3	-3	-4	-3	-4
Datakostnader	-5	-1	-2	-3	0	0	0	-1
Övriga kostnader	-14	-19	-4	-4	-6	-7	-7	-6
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-28	-30	-9	-10	-9	-11	-10	-11
Resultat före kreditförluster	430	409	108	199	123	89	141	142
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	-264		-264					
Rörelseresultat	166	409	-156	199	123	89	141	142
Skatt	-120	-114	-30	-56	-34	-25	-39	-40
Resultat efter skatt	46	295	-186	143	89	64	102	102
Allokerat eget kapital	1 307	1 313	1 307	1 307	1 307	1 313	1 313	1 313
Räntabilitet på allokerat eget kapital, %	4,7	30,0	neg	43,8	27,2	19,5	31,1	31,1
Heltidstjänster	18	14	18	16	16	18	14	15
Riskvägd volym mdr	13	9	13	12	6	7	9	8
Affärsvolym, mdr								
Utlåning	1	1	1	1	0	1	1	1
Övrig placeringsvolym	8	8	8	7	7	7	8	8

Finansförvaltningens rörelseresultat uppgick för kvartal 3 till – 156 mkr. Resultatet belastades med nedskrivning av aktier i OM med 264 mkr.

Övrigt

I Övrigt ingår intäkter och kostnader som inte fördelas till någon av rörelsegrenarna. Här innefattas IT samt datatjänster till fristående sparbanker och delägda banker, koncernstaber, supportorganisationen samt

FöreningsSparbanken Fastighetsbyrå. I Övrigt ingår också centrala reserver för kreditförluster som inte redovisas av kundansvariga enheter. År 2001 ingick även kostnaderna för den avbrutna fusionen med SEB och för internetbanken Firstviewbank i Danmark.

Resultatutveckling

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	-115	-9	-12	-160	57	-80	-63	-56
Provisionsnetto	152	180	35	71	46	-1	53	77
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-25	-22	6	-21	-10	10	0	1
Övriga intäkter	2 006	1 960	639	659	708	750	568	735
Intäkter	2 018	2 109	668	549	801	679	558	757
Personalkostnader	-970	-876	-308	-320	-342	-353	-306	-268
Datakostnader	-517	-727	-177	-155	-185	-176	-187	-225
Övriga kostnader	-903	-1 128	-300	-235	-368	-290	-374	-380
Avskrivningar	-137	-127	-46	-44	-47	-44	-45	-41
Kostnader	-2 527	-2 858	-831	-754	-942	-863	-912	-914
Resultat före kreditförluster	-509	-749	-163	-205	-141	-184	-354	-157
Kreditförluster	-202	-43	-96	-59	-47	-96	18	-23
Andel i intresseföretags resultat	15	19	4	6	5	-10	2	8
Rörelseresultat	-696	-773	-255	-258	-183	-290	-334	-172
Bokslutsdispositioner	-51	-33	-13	-22	-16	-54	23	-54
Skatt	202	108	144	68	-10	98	44	-19
Minoritetsandel	6	-62	4	4	-2	49	-31	-13
Resultat efter skatt	-539	-760	-120	-208	-211	-197	-298	-258
Allokerat eget kapital	163	325	163	163	163	325	325	325
Riskvägd volym mdr	-5	6	-5	-3	-1	7	6	6
Heltidstjänster	1 428	1 471	1 428	1 447	1 465	1 467	1 471	1 508
Affärsvolymer, mdr								
Utlåning	3	5	3	5	4	4	5	5

Elimineringar

mk	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	2002 Kv3	2002 kv2	2002 kv1	2001 Kv4	2001 kv3	2001 kv2
Räntenetto	14	16	3	5	6	4	8	2
Provisionsnetto	-22	-71	5	-29	2	-28	-15	-47
Nettoresultat av finansiella transaktioner	2	-39	2	0	0	-16	-30	4
Övriga intäkter	-1 886	-1 735	-609	-614	-663	-650	-536	-598
Intäkter	-1 892	-1 829	-599	-638	-655	-690	-573	-639
Personalkostnader	43	47	16	14	13	-2	23	4
Datakostnader	898	978	294	306	298	322	290	334
Övriga kostnader	951	804	289	318	344	370	260	301
Kostnader	1 892	1 829	599	638	655	690	573	639
Affärsvolymer mdr								
Fond & Försäkring	-135	-164	-135	-157	-181	-181	-164	-191
Övrig placeringsvolym	-6	-6	-6	-5	-5	-5	-6	-6

Resultaträkning, legal, Koncernen

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	%	2002 Kv3	2001 Kv3	%	2001 Helår
Ränteintäkter	39 858	42 892	-7	13 299	14 410	-8	55 451
Räntekostnader	- 28 303	- 31 794	-11	- 9 404	- 10 765	-13	- 40 574
Räntenetto	11 555	11 098	4	3 895	3 645	7	14 877
Erhållna utdelningar	86	141	-39	0	11		143
Provisionsintäkter	5 325	5 388	-1	1 721	1 799	-4	7 217
Provisionskostnader	- 1 250	- 1 114	12	- 421	- 376	12	- 1 552
Provisionsnetto (not 1)	4 075	4 274	-5	1 300	1 423	-9	5 665
Nettoresultat av finansiella transaktioner (not 2)	285	1 009	-72	185	355	-48	1 129
Övriga rörelseintäkter	856	716	20	256	156	64	1 032
Summa intäkter	16 857	17 238	-2	5 636	5 590	1	22 846
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 5 163	- 4 821	7	- 1 688	- 1 650	2	- 6 528
- Övrigt	- 3 870	- 4 361	-11	- 1 270	- 1 383	-8	- 5 799
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 571	- 520	10	- 191	- 186	3	- 705
Avskrivning av goodwill	- 515	- 510	1	- 159	- 179	-11	- 692
Summa kostnader	- 10 119	- 10 212	-1	- 3 308	- 3 398	-3	- 13 724
Resultat före kreditförluster	6 738	7 026	-4	2 328	2 192	6	9 122
Kreditförluster netto (not 3)	- 1 243	- 863	44	- 375	- 233	61	- 1 313
Värdeförändring på övertagen egendom	0	- 15		0	0		- 24
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	- 264			- 264			- 10
Andel i intresseföretags resultat	- 463	- 75		- 380	- 77		- 129
Rörelseresultat i bankrörelsen	4 768	6 073	-21	1 309	1 882	-30	7 646
Rörelseresultat i försäkringsrörelsen	232	289	-20	79	120	-34	393
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	5 000	6 362	-21	1 388	2 002	-31	8 039
Avräkning pensioner	- 51	- 33	55	- 13	23		- 87
Skatt	- 1 474	- 1 718	-14	- 477	- 552	-14	- 2 123
Minoritetsintresse	- 469	- 543	-14	- 184	- 209	-12	- 625
Periodens resultat	3 006	4 068	-26	714	1 264	-44	5 204
Resultat per aktie, kronor *	5,69	7,71	-26	1,35	2,40	-44	9,86
Resultat per aktie efter utspädning, kronor *	5,69	7,70	-26	1,35	2,40	-44	9,85

* Se nyckeltal sid. 8 för antal aktier

Resultaträkning, Banken

mkr	2002 Jan-sep	2001 Jan-sep	%	2002 Kv3	2001 Kv3	%	2001 Helår
Ränteintäkter	17 205	17 699	-3	5 775	5 601	3	22 986
Räntekostnader	- 11 911	- 12 314	-3	- 3 988	- 3 883	3	-15 830
Räntenetto	5 294	5 385	-2	1 787	1 718	4	7 156
Erhållna utdelningar	251	259	-3	0	10		4 553
Provisionsintäkter	3 611	3 726	-3	1 172	1 219	-4	4 980
Provisionskostnader	- 714	- 680	5	- 245	- 226	8	- 918
Provisionsnetto (not 1)	2 897	3 046	-5	927	993	-7	4 062
Nettoresultat av finansiella transaktioner (not 2)	75	731	-90	110	205	-46	844
Övriga rörelseintäkter	826	619	33	245	188	30	908
Summa intäkter	9 343	10 040	-7	3 069	3 114	-1	17 523
Allmänna administrationskostnader							
- Personalkostnader	- 4 084	- 3 906	5	- 1 349	- 1 311	3	- 5 223
- Övrigt	- 3 059	- 3 614	-15	- 1 011	- 1 124	-10	- 4 756
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	- 353	- 331	7	- 120	- 113	6	- 446
Avskrivning av goodwill	- 76	- 76		- 26	- 26		- 101
Summa kostnader	- 7 572	- 7 927	-4	- 2 506	- 2 574	-3	- 10 526
Resultat före kreditförluster	1 771	2 113	-16	563	540	4	6 997
Kreditförluster netto (not 3)	- 1 183	- 685	73	- 387	- 163		- 1 061
Värdeförändring på övertagen egendom		0					- 2
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	- 966	- 120		- 934			- 294
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	- 378	1 308		- 758	377		5 640
Bokslutsdispositioner	- 51	- 33	55	- 13	23		- 1 244
Skatt	- 116	- 361	-68	- 56	- 121		- 1 249
Periodens resultat	- 545	914		- 827	279		3 147

Balansräkning

mkr	Koncernen			Banken		
	2002 30 sep	2001 31 dec	2001 30 sep	2002 30 sep	2001 31 dec	2001 30 sep
Utlåning till allmänheten	685 480	662 236	665 848	209 698	211 473	218 137
Utlåning till kreditinstitut	104 825	131 580	150 570	127 009	155 458	173 696
Räntebärande värdepapper	66 417	64 746	59 809	72 227	63 930	59 497
- Finansiella anläggningstillgångar	2 195	4 191	4 190	249	1 290	1 332
- Finansiella omsättningstillgångar	64 222	60 555	55 619	71 978	62 640	58 165
Tillgångar i försäkringsrörelsen	30 938	42 614	38 599			
Övriga tillgångar	57 514	58 456	70 598	60 692	62 701	65 429
Summa tillgångar	945 174	959 632	985 424	469 626	493 562	516 759
In- och upplåning från allmänheten	261 470	247 190	263 959	228 030	214 297	231 575
Skulder till kreditinstitut	90 516	122 599	126 693	99 926	116 924	127 319
Emitterade värdepapper mm	436 442	420 362	429 186	53 377	72 911	69 201
Skulder i försäkringsrörelsen	31 153	43 198	38 263			
Övriga skulder	59 133	57 196	59 798	46 412	41 945	44 137
Efterställda skulder	28 980	31 604	31 017	20 754	22 910	21 993
Eget kapital (not 5)	37 480	37 483	36 508	21 127	24 575	22 534
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	945 174	959 632	985 424	469 626	493 562	516 759
För egna skulder ställda panter	64 340	73 446	66 042	27 974	73 328	33 707
Övriga ställda säkerheter	46 773	54 314	79 933	46 769	12 014	79 879
Ansvarsförbindelser	19 278	18 817	18 746	18 516	17 848	18 904
Åtaganden	2 503 792	3 113 269	3 202 493	2 208 382	2 847 704	2 922 564

Not 1, Specifikation av provisionsnetto

mkr	Koncernen		Banken	
	2002	2001	2002	2001
Januari – september				
Betalningsförmedling	2 041	1 876	1 603	1 506
Courtage	215	333	171	271
Kapitalförvaltning	1 618	1 825	944	1 038
Övriga värdepappersprovisioner	120	110	118	113
Övriga provisionsintäkter	1 331	1 244	775	798
Summa provisionsintäkter	5 325	5 388	3 611	3 726
Betalningsförmedling	- 718	- 648	- 613	- 560
Värdepappersprovisioner	- 109	- 130	- 77	- 94
Övriga provisionskostnader	- 423	- 336	- 24	- 26
Summa provisionskostnader	- 1 250	- 1 114	- 714	- 680
Summa provisioner, netto	4 075	4 274	2 897	3 046

Not 2, Specifikation av nettoresultat av finansiella transaktioner

mkr Januari – september	Koncernen		Banken	
	2002	2001	2002	2001
Realisationsresultat				
Aktier och andelar	- 84	- 205	- 85	- 209
Räntebärande värdepapper	- 55	184	- 56	169
Andra finansiella instrument	31	10	1	2
Summa	- 108	- 11	- 140	- 38
Orealiserade värdeförändringar				
Aktier och andelar	109	285	139	278
Räntebärande värdepapper	60	33	- 13	- 22
Andra finansiella instrument	- 81	- 31	0	0
Summa	88	287	126	256
Valutakursförändring	305	733	89	513
Summa	285	1 009	75	731

Not 3, Specifikation av kreditförluster netto och värdeförändring på övertagen egendom

mkr Januari – september	Koncernen		Banken	
	2002	2001	2002	2001
<i>Specifik reservering för individuellt värderade fordringar</i>				
Periodens bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-920	-798	-562	-409
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i periodens bokslut redovisas som konstaterade förluster	474	349	234	166
Periodens reservering för sannolika kreditförluster	-627	-712	-319	-279
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	436	444	147	155
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	257	285	81	130
Periodens nettokostnad	-380	-432	- 419	-237
<i>Gruppvis reservering för individuellt värderade lånefordringar</i>				
Avsättning av gruppvis reservering	-786	-380	- 710	-397
<i>Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk</i>				
Periodens bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-82	-52	- 56	-49
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	23	13	13	10
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	-12	-1	- 15	-6
Periodens nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	-71	-40	- 58	-45
<i>Ansvarsförbindelser</i>				
Periodens nettokostnad för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser	-6	-11	4	-6
Periodens nettokostnad för kreditförluster	-1 243	-863	- 1 183	-685
Värdeförändring på övertagen egendom	0	-15	0	0
Summa kreditförluster netto och värdeförändring på övertagen egendom	-1 243	-878	- 1 183	-685

Not 4, Lånefordringar

(Utlåning till kreditinstitut samt utlåning till allmänheten)

mkr	Koncernen			Banken		
	2002	2001	2001	2002	2001	2001
	30 sep	31 dec	30 sep	30 sep	31 dec	30 sep
Upplupet anskaffningsvärde (före beaktande av reserveringar)	795 311	798 196	820 523	339 515	369 039	393 611
Specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	- 1 429	- 1 569	- 1 413	- 846	- 871	- 673
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk	- 199	- 184	- 193	- 107	- 92	- 97
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	- 3 378	- 2 627	- 2 499	- 1 855	- 1 145	- 1 008
Totala reserveringar	- 5 006	- 4 380	- 4 105	- 2 808	- 2 108	- 1 778
Bokfört värde	790 305	793 816	816 418	336 707	366 931	391 833
Bokfört värde för osäkra lånefordringar (oreglerade)	2 349	2 500	2 376	1 320	1 201	1 092
Bokfört värde för oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar och för vilka upplupen ränta intäktsförs	709	638	738	219	231	310
Egendom övertagen för skyddande av fordran:						
- Byggnader och mark	12	21	28	1	2	3
- Aktier och andelar	14	15	16	7	7	7
- Annan övertagen egendom	4	10	5	1	1	1
Summa	30	46	49	9	10	11
Andel osäkra fordringar %	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Total reserveringsgrad osäkra fordringar %*	126	103	103	124	97	95
Reserveringsgrad för individuellt identifierade osäkra fordringar %	41	41	40	42	44	41

* Total reservering, d v s inklusive gruppvis reservering för individuellt värderade fordringar, i relation till bokfört värde före reservering avseende individuellt identifierade osäkra fordringar.

Not 5, Förändring av eget kapital

mkr	Koncernen		Banken	
	2002	2001	2002	2001
	Jan-sep	Helår	Jan-sep	Helår
Eget kapital vid årets början	37 483	34 954	24 575	24 523
Utdelning	- 2 903	- 2 903	- 2 903	- 2 903
Lämnade koncernbidrag				-267
Skattereduktion på grund av lämnade koncernbidrag				75
Omräkningsdifferenser	- 106	228		
Periodens resultat	3 006	5 204	- 545	3 147
Eget kapital vid periodens slut	37 480	37 483	21 127	24 575

Optionsprogram

Under våren 2000 erbjöds de anställda i FöreningsSparbanken och de helägda koncernbolagen i Sverige samt styrelseledamöterna i de lokala bankerna att köpa teckningsoptioner i FöreningsSparbanken. Totalt utestår 8 008 100 optioner vilka berättigar till teckning av lika många aktier under en viss period år 2005, enligt vad som närmare anges i optionsvillkoren. Optionspremien var 15 kronor och teckningskursen är 187 kronor. Den 30 september 2002 var kursen på FöreningsSparbankens aktie 92 kronor.

Derivatinnehav

Koncernen handlar med derivatinstrument i den normala affärsverksamheten samt i syfte att säkra vissa positioner avseende värden på aktier, räntor och valutor. Nedanstående sammanställning är upprättad i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och omfattar samtliga derivatinstrument i koncernen. Som huvudregel redovisas derivat till verkligt värde. Undantag görs för derivat som säkringsredovisas. Nedan redovisade avvikelser mellan bokfört och verkligt värde motsvaras av omvända avvikelser för andra positioner som ingår i den del av koncernens rörelse, vilken omfattas av säkringsredovisning.

Specifikation av derivatinnehav i koncernen den 30 september 2002

Derivatinstrument med positiva verkliga värden eller värde noll

mkr	Ränterelaterade		Valutarelaterade		Aktierelaterade		Övriga	
	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen	11 145	9 364	12 554	12 363	1 259	1 657	0	-1
Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen	53		1486					

Derivatinstrument med negativa verkliga värden

mkr	Ränterelaterade		Valutarelaterade		Aktierelaterade		Övriga	
	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen	12 018	10 504	17 572	15 261	727	1 089		
Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen			989					

Kassaflödesanalys

mkr Januari – juni	Koncernen		Banken	
	2002	2001	2002	2001
Likvida medel vid periodens början *	94 153	72 647	72 828	62 890
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat	5 000	6 362	- 378	1 308
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	3 812	- 1 891	8 909	3 791
Skatter	- 1 213	- 2 483	- 603	- 1 984
Minskning/ökning av fordringar på kreditinstitut	6 518	- 8 014	8 895	- 13 954
Ökning av utlåning till allmänheten	- 30 623	- 28 115	- 1 820	- 1 340
Ökning av innehavet av värdepapper, klassificerade som omsättningstillgångar	- 3 992	- 280	- 1 690	- 11 640
Ökning av inlåning och upplåning från allmänheten inklusive privatobligationer	9 685	16 472	6 631	12 621
Minskning/ökning av skulder till kreditinstitut	- 19 058	9 148	- 1 838	18 938
Förändring av övriga tillgångar och skulder, netto	- 6 866	- 6 411	- 3 875	- 1 362
Kassaflöde från den löpande verksamheten	- 36 737	- 15 212	14 231	6 378
Investeringsverksamheten				
Förvärv av anläggningstillgångar	- 1 218	- 2 284	- 887	- 967
Försäljning av anläggningstillgångar	903	1 413	111	445
Kontorsöverlåtelse	101	50	101	50
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 214	- 821	- 675	- 472
Finansieringsverksamheten				
Emission av räntebärande värdepapper	117 636	126 502	1 905	3 676
Inlösen av räntebärande värdepapper	- 114 675	- 117 621	- 8 205	- 1 172
Ökning/minskning av övrig upplåning	23 327	15 487	- 8 034	- 6 526
Utbetald utdelning	- 2 903	- 2 903	- 2 903	- 2 903
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	23 385	21 465	- 17 237	- 6 925
Periodens kassaflöde	- 13 566	5 432	- 3 681	- 1 019
Kursdifferenser i likvida medel	- 364	999		
Förvärvade likvida medel	0	4 313		
Likvida medel vid periodens slut*	80 223	83 391	69 147	61 871
 * varav pantsatta värdepapper för OM mm				
vid periodens början	4 400	8 981	4 400	8 981
vid periodens slut	5 547	8 279	5 547	8 279

Rating september 2002

S&P		Moody's		BFSR	Fitch		R/I
Kort	Lång	Kort	Lång		Kort	Lång	Lång
FöreningsSparbanken							
A-1	A	P-1	Aa3	B	F1	A+	AA-
Spintab							
A-1	-	P-1	Aa3	-	F1+	AA-	-
Hansabank							
-	-	P-2	Baa1	C	F2	A-	-
FIH							
-	-	P-1	A1	-	-	-	-

Revisorsgranskning

Denna delårsrapport har inte granskats av bankens revisorer.

Stockholm den 25 oktober 2002

FöreningsSparbanken AB (publ)

Birgitta Johansson-Hedberg

Verkställande direktör och koncernchef

För ytterligare information kontakta:

Nils-Fredrik Nyblæus, VD:s ställföreträdare, Ekonomi- och Finansdirektör

Telefon 08 - 5859 2532

Staffan Salén, Vice VD, Informationsdirektör

Telefon 08 - 5859 2779, 0705 - 310 111

Jonas Blomberg, Chef Investor relations

Telefon 08 - 5859 3322, 0702 - 650 133

Ekonomisk information 2003

Koncernens ekonomiska rapporter kan hämtas eller beställas via FöreningsSparbankens hemsida på internet med adress <http://www.foreningssparbanken.se/ir> eller på närmaste FöreningsSparbankskontor.

Föreningssparbanken publicerar resultatrappporter följande datum:

- Bokslutskommuniké 2002 den 14 februari 2003
- Kvartalsrapport första kvartalet 2003 den 29 april 2003
- Kvartalsrapport andra kvartalet 2003 den 22 augusti 2003
- Kvartalsrapport tredje kvartalet 2003 den 24 oktober 2003

Ordinarie bolagsstämma hålls i Stockholm den 10 april 2003.